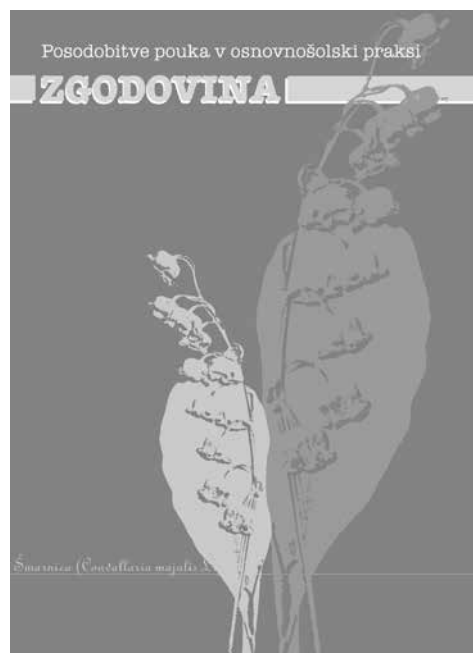

Vilma Brodnik et al.

POSODOBITVE POUKA V OSNOVNOŠOLSKI PRAKSI

ZGODOVINA

Brodnik, Vilma et al., Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi. Zgodovina Ljubljana, Zavod RS za šolstvo, 2013, 248 strani

Priročnik Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi. Zgodovina so napisali Vilma Brodnik, Sonja Bregar Mazzini, Stanislava Ferjanc, Bernarda Gaber, Petra Gajski, Suzana Kristovič Sattler, Vojko Kunaver, Bogomir Nemeč, Lorieta Pečoler, Brigita Praznik Lokar, Marjan Rode in Marjeta Šifrer.

Namenjen je učiteljem v osnovni šoli kot pomoč pri vpeljevanju posodobljenega učnega načrta, ki ga je Strokovni svet za splošno izobraževanje sprejel leta 2011. Učni načrt pa je bil v šolskem letu 2011/12 vpeljan v šesti in sedmi razred osnovnih šol.

V uvodu je Vilma Brodnik zapisala: »Vpeljevanje posodobljenega učnega načrta

v šolsko prakso z usposabljanji za učitelje na posvetih in v okviru študijskih skupin, s pripravo didaktičnih gradiv za vpeljevanje posodobitev iz učnega načrta in s spremljanjem izvajanja učnega načrta v praksi je delo predmetne razvojne skupine za zgodovino /2009–13/. Rezultat njenega dela je tudi pričujoči priročnik.« (str. 16).

Priročnik vsebuje 10 primerov vpeljevanja posodobitve v praksi, in sicer se primeri nanašajo na širše teme iz učnega načrta: Ostanke preteklosti (Spoznavamo preteklosti, dva primera), Način življenja, Kulturna dediščina, Prazgodovina na Slovenskem, Stari Egipt in civilizacije rodovitnega polmeseca, Antična kultura, Rimska Država, Srednji vek – Oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope (dva primera).

Na zgoščenki pa so še štirje primeri za izbirno širšo temo Človek razmišlja, ustvarja in gradi (primer gradenj človeških bivaljšč skozi zgodovinska obdobja in Ljubljana v 20. stoletju) in ravno tako štirje primeri za izbirno širšo temo iz učnega načrta Kulturna dediščina (domače obrti, šege in navade, tradicionalne jedi na Slovenskem, stavbna dediščina), kjer je vključeno terensko delo v osnovni šoli. Primeri se nanašajo na 6. in 7. razred, saj je bil učni načrt najprej vpeljan v teh dveh razredih.

V uvodu Vilma Brodnik predstavlja primere didaktičnih pristopov pri pouku zgodovine v osnovni šoli, kjer izpostavi terensko delo, delo z večperspektivnimi viri in delo z viri kot spodbujanje bralne pismenosti, igro vlog in simulacijo, projektno delo in sodelovalno učenje. Za učitelje je pomemben opis medpredmetnih povezav in načinov timskega dela ter snovanje opisnih kriterijev za preverjanje in ocenjevanje znanja, spretnosti in drugih veščin.

Primeri imajo uvod v izbrano širšo temo in uvod v učno uro ali več ur. Predstavitev oz. načrt učnega sklopa je za vse primere prikazan v preglednici s ključnimi elementi, ki predstavljajo učno pripravo učitelja.

Preglednica: Načrt učnega sklopa

Tema in vsebina iz učnega načrta	
Učni sklop iz učnega načrta	
Standardi znanja iz učnega načrta	
1. sklop (vsebinski): operativni cilji oz. pričakovani dosežki/ rezultati, ki se nanašajo na znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov, procesov	
2. sklop (proceduralni): operativni cilji oz. pričakovani dosežki/ rezultati, ki se nanašajo na razvijanje spretnosti in veščin	
3. sklop (odnosni oz. vzgojni): operativni cilji oz. pričakovani dosežki/rezultati, ki se nanašajo na razvijanje odnosov, ravnanja, naravnosti, stališč	
Ključni koncepti	
Medpredmetne povezave	
Kroskurikularne teme	
Učna diferenciacija in individualizacija glede na učne stile (A, V, K)	
Didaktični pristopi (strategije)	
Oblike preverjanja znanja	
Oblike ocenjevanja znanja	
Literatura in viri	
AKTIVNOSTI UČITELJA	AKTIVNOSTI UČENCEV

Pri ključnih konceptih učitelji vpišejo temeljne zgodovinske koncepte, ki se nanašajo na izbrano zgodovinsko temo, koncepte za globlje razumevanje, kot so vzroki in posledice, dejstva in mnenja, spremembe in kontinuiteta, podobnosti in razlike, ter koncepte, ki izhajajo iz narave zgodovinske vede, kot so kronologija, dokazi iz zgodovinskih virov, interpretacija, multiperspektivizem itd. Dejavnosti, učno vsebino, cilje, pristope idr. pa tudi učitelji diferencirajo in individualizirajo glede na učne stile učencev (A – avditivni učni stil, V – vizualni učni stil in K – kinestetični učni stil). Avtorji so pri predstavljenih primerih upoštevali sodobno didaktiko in aktivne učne oblike (skupinsko delo, individualno ali parno delo) ter sodobne metode, s poudarkom na delom z viri, kjer so vprašanja sestavljena za ponazoritev, za vir informacij ali pa kot študijsko gradivo. Vsi primeri so lahko v pomoč učiteljem pri preverjanju in ocenjevanju različnih izdelkov (maketa, plakat, risba, pisni sestavek) ali ocenjevanju znanja in razumevanja zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov ter analize, sinteze in interpretacije zgodovinskih virov, saj so prikazani številni primeri opisnih kriterijev za različna področja ocenjevanja, ki navajajo učence na samo-ocenjevanje in napredek pri izboljšanju svojega učenja in dela.

Avtorji so sestavili raznovrstne delovne liste, ki se nanašajo na pisno ali slikovno gradivo, na spletne strani idr. ter so v pomoč učiteljem zgodovine v osnovni šoli. Izbor vsebin je zelo ustrezen, naloge in vprašanja so razumljivi, primerni in motivacijski za osnovnošolce.

Avtorji so izbrali ustrezne metodično-didaktične pristope, strategije in učne oblike za pouk v osnovni šoli, kjer so poudarili predvsem navajanje učencev na samostojno delo, preučevanje zgodovinskih virov ter timsko delo, s katerim se lahko dosežejo vsebinski, proceduralni in odnosni cilji iz učnega načrta. Publikacija je kakovosten priročnik za učitelje zgodovine v osnovnih šolah, saj konkretno prikazuje, kako se lahko poveča zanimanje za zgodovino že v osnovni šoli. Elektronska izdaja je dostopna na: <http://www.zrss.si/digitalnknjiznica/?isk=zgodovina>.

Dr. Danijela Trškan